	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Екстрена та невідкладна медична допомога з Основами інтенсивної терапії в хірургії**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 МЕДСЕСТРИНСТВО
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	ПЗСО (11 класів): III курс, VI семестр; БЗСО (9 класів): IV курс, VIII семестр
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 1 Усього годин – 30 Лекції – 2 Практичні заняття – 20 Самостійна робота-8
Викладач	Незнамова В.С.
E-mail	v.neznamova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент з дисципліни «Екстрена та невідкладна медична допомога з основами інтенсивної терапії в хірургії» складено для вивчення надання компетентної екстреної допомоги медичною сестрою при екстремальних ситуаціях. При вивченні дисципліни значну увагу приділено практичній підготовці здобувачів освіти. Медична сестра повинна вміти розпізнавати проблеми пацієнта при екстремальних станах, які потребують негайної допомоги. Для вирішення проблем пацієнта необхідно володіти навичками визначення проблем пацієнта та алгоритмами надання допомоги. Тому більшість часу виділяється на відпрацювання навичок з надання невідкладної допомоги. Практичні заняття проводяться під керівництвом викладача, які можуть відбуватися як офлайн, так і онлайн.
Мета та завдання курсу	Надати здобувачам вищої освіти фундаментальну і логічно-послідовну систему знань практичної спрямованості під час надання невідкладної медичної

	допомоги, визначаючи та оцінюючи ступінь важкості пацієнта, шляхом моніторингу та аналізу, дослідництва та критичного мислення у процесі застосування знань теоретичної, практичної та доказової медицини для ефективної медсестринської діяльності при невідкладних станах у хірургічній патології, а також при нещасних випадках та удосконалення навичків виконання медсестринських втручань ЗК4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. СК 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності. СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

	СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
Програмні результати навчання	РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 8. Вживати заходи, спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.
Зміст курсу	
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ	

№ з/п	Тема **ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ**	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Поняття про невідкладні стани вхірургії, класифікація невідкладних станів. Загальні принципи наданняневідкладної допомоги при екстремальних ситуаціях.	2	
	Разом	2	

№	Тема	год

п/п	САМОСТІЙНИХ РОБІТ	
1	**Черепно-мозкова травма – закрита, відкрита. Основні клінічні ознаки та діагностика ушкоджень та гострих захворювань голови та шиї, обсяг першої медичної допомоги, транспортування.**	**2**
	Черепно-мозкова травма — закрита, відкрита (проникна,	
	непроникна).	
	Ушкодження мозку; струс, забій, здавлювання мозку, церебральна	
	кома.	
	Переломи склепіння і основи черепа, абсцес головного мозку.	
	Травми обличчя — перелом кісток носа, верхньої і нижньої щелеп,	
	вивих нижньої щелепи.	
	Запальні захворювання обличчя та шиї (фурункул, карбункул,	
2	**Екстрена медична допомога при станах, що виникають у пацієнтів з легеневою кровотечею, гемотораксом, пневмотораксом, підшкірною емфіземою. Вибір виду та способу транспортування потерпілих залежно від характеру захворювань та ушкодження грудної клітини та її органів.**	**3**
	Невідкладні стани, що виникають у хворих з легеневою кровотечею, гемотораксом, спонтанним і посттравматичними пневмотораксами, підшкірною емфіземою; пошкодженнями перикарда, серця і великих судин, переломами ребер і груднини Гострі і запальні захворювання грудної клітки і легень. Гнійні плеврити, абсцес легень, мастити. Основні причини виникнення, клінічні ознаки, діагностика, обсяг першої медичної допомоги, вибір виду та способу транспортування потерпілих залежно від характеру захворювання та ушкодження грудної клітини та її органів.	
3	**Екстрена медична допомога при станах, що виникають у пацієнтів з перитонітом, шлунково-кишковою кровотечею.**	**3**
	Невідкладні стани, що виникають у пацієнтів із гострим животом, перитонітом, шлунково-кишковою кровотечею, проривною виразкою шлунка і дванадцятипалої кишки, защемленням грижі, печінковою (жовчною) колікою, гострим холециститом, гострим апендицитом, гострим панкреатитом, гострою кишковою непрохідністю, емболією та тромбозом мезентеріальних судин.	
	Всього	**8**

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ		
№ з/п	Тема	Години
01	Екстрена медична допомога при захворюваннях і ушкодженнях голови,	**4**

	обличчя та шиї	
02	Екстрена медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях грудної клітки та її органів.	**4**
03	Екстрена медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях органів черевної порожнини.	**4**
04	Екстрена медична допомога при станах, що виникають у пацієнтів з перитонітом, шлунково-кишковою кровотечею.	**4**
05	Прямий вимір	**4**
	Разом:	20

Пререквізити	«Основи медсестринства», «Анатомія з основами фізіології людини», «Медсестринський догляд за пацієнтами з основами медичної маніпуляційної техніки», «Медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології».
Кореквізити	Хірургія з основами анестезіології та реаніматології, Невідкладні стани на госпітальному та догоспітальному етапі. ВМП та медицина катастроф
Постреквізити	«Основи медичної допомоги в умовах воєнного часу танадзвичайних ситуаціях».
Методи навчання	пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, практично-лабораторні, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди, роботу з навчальною та науковою літературою, схемами, таблицями, модулями та цифровими освітніми ресурсами
Методи контролю	усне фронтальне опитування, письмове опитування, вирішення типових та нетипових практичних та ситуаційних клінічних завдань; ділова гра; робота у групах, відпрацювання практичних навичок, курація пацієнтів, заповнення медичної документації
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

Медсестринське обстеження та надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах хірургічним пацієнтам на догоспітальному етапі.
2. Звільнення верхніх дихальних шляхів від сторонніх тіл і рідини (методика черевних та грудних поштовхів).
3. Прийоми відновлення дихання (ШВЛ за допомогою S-подібної трубки, мішком АМБу).
4. Надання екстреної медичної допомоги пацієнтам у разі закритої черепно-мозкової травми.
5. Надання екстреної медичної допомоги пацієнтам у разі відкритої черепно-

мозкової травми.
6. Зупинка кровотечі із судин носа, вуха, ямки зуба.
7. Зупинка кровотечі при пораненнях шиї (трахеї, сонної артерії, яремної вени).
8. Екстреної медична допомога при переломах кісток носа.
9. Екстрена медична допомога при переломах верхньої і нижньої щелеп.
10. Надання першої медичної допомоги при опіках стравоходу (кислотами і лугами).
11. Методика надання екстреної медичної допомоги при легеневій кровотечі.
12. Методика надання екстреної медичної допомоги при пневмотораксах.
13. Екстрена медична допомога при емболії легеневої артерії.
14. Перша медична допомога при переломах хребта.
15. Екстрена медична допомога при переломах ребер і груднини Підбір інструментів для проведення плевральної пункції та її дренування.
16. Екстрена медична допомога пацієнтам з невідкладними станами при гострих хірургічних захворюваннях живота.
17. Екстрена медична допомога при евентерації внутрішніх органів.
18. Екстрена медична допомога при шлунково-кишкових кровотечах.

Політика курсу

Опанування дисципліни передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних зайнять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та правил безпечної роботи на занятті. Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок серцево-легеневої реанімації ,першої допомоги при екзогенних отруєннях та навичках транспортної мобілізації. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів та інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Екстрена та невідкладна медична допомога з основами інтенсивної терапії в хірургії» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об’єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінювання засвоєння теоретичного матеріалу та оволодіння інструментальними компетенціями дисципліни відбувається на практичних заняттях та під час підсумкового контролю. Поточна навчальна діяльність оцінюється на кожному практичному занятті за відповідною темою. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої в Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – здобувач освіти визначив правильний діагноз та виконав усі етапи надання невідкладної допомоги без помилок, у правильній послідовності, спілкувався з пацієнтом під час надання медичної допомоги, надав правильне положення під час транспортування постраждалого до лікувального закладу, дотримувався правил асептики під час виконання маніпуляції, працював із засобами індивідуального захисту.

«4» (добре) – здобувач освіти виконав усі етапи надання невідкладної допомоги з невеликими помилками, що не призвело до погіршення стану потерпілого, але надав правильне положення під час транспортування постраждалого до лікувального закладу,

дотримувався правил асептики під час виконання маніпуляції, працював із засобами індивідуального захисту.
«3» (задовільно) – здобувач освіти виконав етапи надання невідкладної допомоги з помилками, але правильно встановив діагноз, надав неправильне положення потерпілому під час транспортування, не спілкувався з потерпілим.
«2» (незадовільно) – здобувач освіти виконав етапи надання невідкладної допомоги в неправильній послідовності, що призвело до погіршення стану потерпілого, не спілкувався з потерпілим, не визначив діагноз, надав неправильне положення потерпілому під час транспортування, можлива загроза життю постраждалого, порушив асептику під час виконання маніпуляції, працював без індивідуальних засобів захисту.
Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

Основна

1. Ковальчук Л.М., Бобак К.М., Бобак А.І., Киретів В.В. та ін.. Невідкладні стани в хірургії (навчальний посібник). За ред. Л.М Ковальчука — Київ: ВСВ Медицина, 2017 – 560 с.
2. Палій Л.В. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник. — К.: Медицина, 2011
3. Тарасюк В.С. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація і надання першої медичної допомоги/ навчальний посібник. За ред. В.С. Тарасюка. 2024 - 528 с.
4. Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник., 2-ге вид., стер. — Київ: Медицина, 2022. – 74 с.
5. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Боб А.О., Вардинець І.С., Лучанко П.І. «Невідкладні стани в хірургії»: підручник. - Тернопіль: ТДМУ Укрмедкнига, 2022. – 257 с.
6. Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2018. — 480 с.
7. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — К.: Медицина, 2022. — 400 с.

Додаткова

Москаленко Л.М. Особливості обстеження дітей з хірургічною патологією. Електронний методичний посібник, 2022. – 30 с.
Факультетська хірургія. Частина 1: CD-ROM. Тернопільська державна медична академія ім. І.Я.Горбачевського. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018

Факультетська хірургія. Частина 2: CD-ROM. Тернопільська державна медична академія ім. І.Я.Горбачевського. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018

Електронні ресурси:

1. 1. Електронний портфель студента та викладача.
2. 2. Сайт наказів Міністерства охорони здоров'я України:
3. https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/o31y2025

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін
Протокол № _1___ від «__3__» __вересня___ 2026 р.
Голова ЦК _____ / Незнамова Вікторія /
(підпис) (прізвище, ім'я)